

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS DĖL NACIONALINIO ORO TARŠOS MAŽINIMO PLANO PATVIRTINIMO

2019 m. balandžio 17 d. Nr. 371
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos aplinkos oro apsaugos įstatymo 10 straipsnio 1 dalimi ir įgyvendindama 2016 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2016/2284 dėl tam tikrų valstybėse narėse į atmosferą išmetamų teršalų kiekio mažinimo, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/35/EB ir panaikinama Direktyva 2001/81/EB, 2012 m. gegužės 4 d. Ženevoje priimtus 1979 metų Tolinų tarpvalstybinių oro teršalų pernašų konvencijos (toliau – Konvencija) 1999 metų Protokolo dėl rūgštėjimo, eutrofikacijos ir pažemio ozono mažinimo pakeitimus, išdėstytus Konvencijos vykdomosios institucijos Sprendimo 2012/2 priede, ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 167 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano patvirtinimo“, 1.5.3 darbo „Teisinių ir ekonominių priemonių sukūrimas, siekiant sumažinti oro taršą ir klimato kaitą“ 2 punkto nuostatas, Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“, II skyriaus VI misijos 6.2.4 priemonę „Siekiant gyventi švaresnėje aplinkoje ir veiksmingai įgyvendinti Lietuvai nustatytus oro taršos mažinimo tikslus, atnaujinti Nacionalinį oro taršos mažinimo planą – numatyti papildomas priemones oro taršai mažinti iki 2030 m. (pakeisti Vyriausybės nutarimą)“, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Preambulės pakeitimai:

Nr. [805](#), 2022-08-03, paskelbta TAR 2022-08-04, i. k. 2022-16719

1. Patvirtinti Nacionalinį oro taršos mažinimo planą (toliau – Planas) (pridedama).
2. Pavesti Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai peržiūrėti Planą ne rečiau kaip kas ketverius metus ir prireikus Plano pakeitimo projektą pateikti Lietuvos Respublikos Vyriausybei tvirtinti.
3. Rekomenduoti savivaldybėms, ūkio subjektams ir namų ūkiams dalyvauti Plano įgyvendinime.

Ministras Pirmininkas

Saulius Skvernelis

Aplinkos ministras

Kęstutis Mažeika

NACIONALINIS ORO TARŠOS MAŽINIMO PLANAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Nacionalinis oro taršos mažinimo planas (toliau – Planas) parengtas vadovaujantis 2016 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2016/2284 dėl tam tikrų valstybėse narėse į atmosferą išmetamų teršalų kiekio mažinimo, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/35/EB ir panaikinama Direktyva 2001/81/EB (OL 2016 L 344, p. 1) (toliau – direktyva (ES) 2016/2284), įgyvendinančiais teisės aktais, Europos Komisijos (toliau – Komisija) komunikatu „Nacionalinių oro taršos valdymo programų rengimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2016/2284 dėl tam tikrų valstybėse narėse į atmosferą išmetamų teršalų kiekio mažinimo gairės“ (2019/C 77/01), 1979 m. Tolimųjų tarpvalstybinių oro teršalų pernašų konvencijos (toliau – Konvencija) (Lietuvos Respublikos prisijungimas prie Konvencijos patvirtintas 1993 m. spalio 27 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės potvarkiu Nr. 737p „Dėl prisijungimo prie 1979 metų konvencijos „Dėl Tolimų atmosferos teršalų pernašų“) 1999 m. Protokolu dėl rūgštėjimo, eutrofikacijos ir pažemio ozono mažinimo (toliau – Geteborgo protokolas) (1999 m. priimtą Geteborgo protokolą Lietuvos Respublika ratifikavo Lietuvos Respublikos įstatymu Dėl 1979 metų Tolimų tarpvalstybinių oro teršalų pernašų konvencijos protokolo dėl rūgštėjimo, eutrofikacijos ir pažemio ozono mažinimo ratifikavimo), 1998 m. Sunkiųjų metalų protokolu, ratifikuotu Lietuvos Respublikos įstatymu Dėl 1979 metų Tolimų tarpvalstybinių oro teršalų pernašų konvencijos protokolo dėl sunkiųjų metalų ratifikavimo, 1998 m. Patvarių organinių teršalų protokolu, ratifikuotu Lietuvos Respublikos įstatymu Dėl 1979 metų Tolimų tarpvalstybinių oro teršalų pernašų konvencijos protokolo dėl patvarių organinių teršalų ratifikavimo, Lietuvos Respublikos aplinkos oro apsaugos įstatymu, Nacionaline aplinkos apsaugos strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. balandžio 16 d. nutarimu Nr. XII-1626 „Dėl Nacionalinės aplinkos apsaugos strategijos patvirtinimo“ (toliau – Aplinkos apsaugos strategija) ir kitais oro taršos valdymą reglamentuojančiais Lietuvos Respublikos teisės aktais.

2. Aplinkos oro tarša yra viena iš reikšmingiausių sveikatos ir aplinkos problemų, todėl aplinkos oro taršos mažinimui turi būti skiriamas ypatingas dėmesys. Europos Sąjungos (toliau – ES) ilgalaikis oro politikos tikslas, nustatytas 7-oje aplinkosaugos veiksmų programoje – pasiekti tokį oro kokybės lygį, kad dėl jo nesusidarytų didelis neigiamas poveikis ir pavojus žmonių sveikatai ir aplinkai. 2018 m. Komisijos komunikate „Sauganti Europa: švarus oras visiems“ (COM(2018) 330 final) (toliau – Komisijos komunikatas „Sauganti Europa: švarus oras visiems“), Europos aplinkos agentūros Oro kokybės Europoje 2017 m. ataskaitoje (*EAA Air Quality in Europe – 2017 Report*), Ostravos deklaracijoje (*EURO/Ostrava 2017/6*) teigiama, kad prasta oro kokybė blogina gyvenimo kokybę ir labai brangiai kainuoja ekonomikai, oro tarša išlieka viena pagrindinė su aplinka susijusi ankstyvos mirties priežastis ES, dėl jos pirmiau laiko miršta daugiau kaip 500 tūkst. žmonių per metus, o buitinė (patalpų) oro tarša, sukelta kietojo kuro deginimo šildymui ir maisto gaminimui, yra susijusi su beveik 120 tūkst. ankstyvųjų mirčių regione ir neproporcinga ligų našta tam tikruose regionuose, mažiau turtingose visuomenės dalyse, daugėja įrodymų, kad oro tarša susijusi su gimstamumo mažėjimu, neigiamomis pasekmėmis neurovystymuisi ir kognityvinėmis funkcijomis, padidėjusiu vaikų sergamumu astma ir kai kuriomis kitomis lėtinėmis ligomis. Remiantis Pasaulio sveikatos organizacijos (toliau – PSO) duomenimis, ekonominiai priešlaikinių mirčių dėl oro taršos kaštai Lietuvoje sudarė apie 9,8 proc. bendrojo vidaus produkto (pagal perkamosios galios paritetą) arba apie 4,71 mlrd. Eurų (2010 m. duomenimis) (*Economic cost of the health impact of air pollution in Europe: Clean air, health and wealth, WHO Regional Office for Europe, OECD, 2015, p. 25-27*). Komisijos ataskaitoje „ES aplinkos nuostatų įgyvendinimo peržiūra. Šalies ataskaita – LIETUVA“

(*SWD(2017) 48final*) (toliau – Komisijos 2017 m. ataskaita apie Lietuvą) nurodoma, kad tiesioginiai ekonominiai kaštai, susiję su negalavimais, sukeltais dėl oro taršos, susidaro dėl 488 tūkst. prarastų darbo dienų, kurie darbdaviams kainuoja 37 mln. eurų/metus, sveikatos priežiūros sistemai – daugiau kaip 5 mln. eurų/metus, žemės ūkiui – 17 mln. eurų/metus dėl pasėlių nuostolių. PSO atliktų tyrimų rezultatai parodė, kad be kitų veiksnių (pvz., gyvenimo būdo, triukšmo ir kitų aplinkos veiksnių, taip pat žmogaus genetinės konstitucijos ir kvalifikuotos ir specializuotos medicinos pagalbos), oro užterštumas turi reikšmingą poveikį priešlaikinių mirčių kiekiui, pvz., dėl išeminės širdies ligos, insulto, lėtinės obstrukcinės plaučių ligos, plaučių vėžio ar vaikų ūmios apatinių kvėpavimo takų infekcijos ir kt. Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Lietuvoje kraujotakos sistemos ligomis 2016 m. sirgo 10,1 proc. visų sergančiųjų, kvėpavimo sistemos ligomis – 8,1 proc., navikais – 2,7 proc., tarp visų sergančių vaikų net 19,8 proc. sirgo kvėpavimo sistemos ligomis. Mirusiųjų dėl kraujotakos sistemos ligų asmenų skaičius 2016 m. sudarė 56 proc. visų mirčių, mirusiųjų dėl kvėpavimo sistemos ligų skaičius sudarė daugiau kaip 3 proc. visų mirčių, mirusiųjų dėl piktybinių navikų skaičius sudarė daugiau nei 19,9 proc. visų mirčių. Minėti sergamumo skaičiai rodo, jog nepaisant kenksmingų teršalų išmetimo į aplinkos orą mažėjimo tendencijų ilguoju laikotarpiu (2005–2015 m.), didelio neigiamo jų poveikio ir pavojaus žmonių sveikatai problemos Lietuvoje reikalauja papildomų ir kompleksinių sprendimų. Be to, kaip nurodoma Komisijos Pirmojoje švaraus oro apžvalgoje (*COM(2018) 446 final*) (toliau – Pirmoji švaraus oro apžvalga), 2030 m. teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimų įgyvendinimo sąnaudas su kaupu atsveria nauda sveikatai ir žemės ūkiui.

3. Įvairūs taršos šaltiniai išmeta į aplinkos orą chemines medžiagas, galinčias tiesiogiai ar netiesiogiai paveikti žmonių sveikatą ir sukelti jai pavojų ir neigiamai veikti aplinką. Tarp didžiausių grėsmę sveikatai keliančių teršalų – sieros dioksidas, azoto oksidai ir kietosios dalelės, tarp kitų grėsmę keliančių teršalų yra amoniakas, nemetaniniai lakieji organiniai junginiai, patvarieji organiniai junginiai ir kiti. Į aplinkos orą išmetamas sieros dioksidas neigiamai veikia aplinką naikindamas augmeniją, blogina dirvos, vandens telkinių, statybinių medžiagų kokybę, kenkia žmonių sveikatai, skatindamas susirgimus astma ir chroniškų plaučių ligų vystymąsi. Azoto dioksidas gali dirginti plaučius ir mažinti atsparumą kvėpavimo takų infekcijoms, didinti vaikų susirgimų plaučių ligomis skaičių. Įkvėptos smulkiosios kietosios dalelės gali sukelti įvairius uždegimus, širdies ir plaučių ligas. Nemetaniniai lakieji organiniai junginiai laikomi kancerogenais, galinčiais sukelti vėžį, centrinės nervų sistemos sutrikimus, kepenų ir inkstų pažeidimus ir neigiamai veikti reprodukcinę sistemą. Amoniakas gali daryti neigiamą poveikį aplinkai – sukelti eutrofikaciją, nitratų dalelės, susiformavusios ore dėl cheminių reakcijų su išmestu į orą amoniaku, turi žalingą poveikį žmogaus sveikatai. Amoniakas taip pat neigiamai veikia gyvūnų sveikatą. Nepaisant žalingo teršalų poveikio sveikatai, Lietuvoje aplinkos oro taršos poveikio sveikatai vertinimas yra nenuolatinis, trūksta nuoseklaus ir ilgalaikio vertinimo. Nepakankamas visuomenės informuotumas apie aplinkos oro taršos poveikį sveikatai, poreikį mažinti aplinkos oro taršą ir kiekvieno individo galimą indėlį gerinant aplinkos oro kokybę.

4. Siekiant mažinti neigiamą teršalų poveikį aplinkai ir žmonių sveikatai, Aplinkos oro apsaugos įstatymo 3 straipsnyje numatyti trys aplinkos oro apsaugos prioritetai:

4.1. energijos naudojimo veiksmingumo didinimas ir šilumos energijos gamybai naudojamų kuro deginimo įrenginių sukeltos taršos mažinimas griežtinant kietojo kuro vartojimo, kurą deginančių įrenginių eksploatavimo reikalavimus, plėtojant centralizuoto šilumos tiekimo sistemas, teisinėmis ir finansinėmis priemonėmis užtikrinant, kad didinant gyventojų tankumą teritorijose, kuriose galima užtikrinti centralizuotą šilumos tiekimą, nauji šilumos vartotojai šilumos energija būtų aprūpinami centralizuotai arba šilumos energijos gamybai naudotų netaršias šilumos gamybos technologijas (elektros, saulės, vėjo ar geotermiņę energiją);

4.2. transporto priemonių sukeltos taršos mažinimas mažinant vidaus degimo varikliais varomų transporto priemonių naudojimą ir didinant elektrinių transporto priemonių naudojimą;

4.3. geriausių prieinamų gamybos, darnaus susisiekimo paslaugų organizavimo būdų ir technologijų diegimas.

Vadovaujantis šiais prioritetais turi būti formuojama aplinkos oro apsaugos sistema.

5. Aplinkos apsaugos strategijoje išvardinti pagrindiniai Lietuvos sektoriai, kurių sukeliama tarša turėtų būti mažinama, siekiant oro taršos mažinimo tikslų įgyvendinimo, oro kokybės gerėjimo ir neigiamo oro taršos poveikio žmonių sveikatai ir ekosistemoms mažinimo. Prie pagrindinių sektorių priskiriami energetikos, pramonės, žemės ūkio ir transporto sektoriai, taip pat namų ūkiai (būstų šildymas). Komisija komunikate „Sauganti Europa: švarus oras visiems“ pabrėžia, kad svarbiomis priemonėmis mažinant oro taršą laikytini transporto priemonių techniniai patobulinimai, elgsenos pokyčiai, paklausos valdymas, kuro deginančių ir pramonės įrenginių veiklos reguliavimas, mažiau taršaus kuro vartojimas ir alternatyviu kuru varomų transporto priemonių parko plėtojimas, namų ūkių šildymo įrenginių keitimas, geriausių prieinamų gamybos būdų įgyvendinimas, agronominių priemonių įgyvendinimas ir kt. Komisijos 2017 m. ataskaitoje apie Lietuvą nurodoma, kad nors išmetamų į atmosferą teršalų koncentracija šiuo metu neviršija taikomų nacionalinių ribų, vis dėlto oro kokybė Lietuvoje nesiliauja kėlusi nerimą; didesnieji miestai kenčia nuo transporto priemonių spūsčių, prastos oro kokybės ir kitų problemų, o savivaldybėms trūksta lėšų jas išspręsti; transporto priemonių apmokestinimas Lietuvoje yra mažiausias ES ir jį nustatant neatsižvelgiama į transporto priemonių aplinkosauginį veiksmingumą; jokia forma neapmokestinti asmeniniai lengvieji automobiliai; nerenkamas kelių naudotojų mokestis už asmeninius lengvuosius automobilius; didelę automobilių parko dalį sudaro seni automobiliai; naujai Lietuvoje registruotų automobilių išmetamas teršalų kiekis gerokai viršija ES vidurkį; akcizas variklių degalams, benzinui ir dyzeliniam kurui yra vienas iš mažiausių ES; labai didelis skaičius (37) aplinkai kenksmingų subsidijų ir kt. Siūloma, mažinant išmetamų teršalų kiekį ir koncentraciją aplinkos ore, dėmesį sutelkti į energetikos sektorių šilumą gaminant iš kietojo kuro, transporto ir žemės ūkio sektorių bei siekti sumažinti žalingą aplinkos oro taršos poveikį sveikatai, aplinkai ir ekonomikai. Komisijos komunikate „EUROPA KELYJE. Tvarus judumas Europoje: saugus, susietas ir netaršus“ (COM (2018)293 final) nurodoma, kad valstybės narės turėtų persvarstyti šiuo metu dyzeliniams degalams taikomą lengvatinių režimą.

5¹. Viename iš Europos žaliajam kursui (Komisijos komunikato Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui, Europos žalioji kursas (COM(2019) 640 final)) įgyvendinti reikalingų politikos sričių ir priemonių plane numatytų veiksmų, prisidėsiančių prie oro taršos valdymo ir mažinimo, – Nulinės taršos veiksmų plane (Komisijos Komunikate Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir regionų komitetui „Kuriame sveiką planetą visiems. ES veiksmų planas „Siekiant nulinės oro, vandens ir dirvožemio taršos“ (COM(2021) 400 final)) nustatytiems 2030 m. nulinės taršos tikslams (t. y. iki 2030 m. sumažinti daugiau kaip 55 proc. oro taršos poveikį sveikatai (pirmalaikių mirčių skaičių); 25 proc. – ES ekosistemų, kuriose oro tarša kelia grėsmę biologinei įvairovei, skaičių) pasiekti – numatyti taršos prevencijos, mažinimo ir stebėsenos integruoto pobūdžio veiksmai, taikytini visose politikos srityse. Sveikatos gerinimo ir gerovės didinimo srityje Komisija teiks pasiūlymus suderinti oro kokybės užterštumo normas su Pasaulio sveikatos organizacijos rekomendacijomis, įvesti naują transporto priemonių išmetamųjų teršalų Euro standartą, tobulinti periodinės techninės apžiūros oro teršalų emisijos matavimus ir transporto triukšmo teisinį reglamentavimą; integruos nulinės taršos siekius į energinio efektyvumo tikslus (pvz., į „renovacijos bangos“ iniciatyvą); įvertins patalpų oro kokybės gerinimo būdus ir politikos galimybes daugiausia dėmesio skirdama pagrindiniams taršą lemiantiems veiksniams ir jos šaltiniams, ieškodama būdų, kaip didinti visuomenės informuotumą; peržiūrės kurą deginantiems įrenginiams keliamus ekologinio projektavimo reikalavimus. Siekdama mažinti pramonės taršą ir sparčiau įtvirtinti principą „teršėjas moka“, Komisija parengs rekomendacijas dėl jo įgyvendinimo, skatins taikyti mažiau taršias technologijas ir verslo modelius, mažesnę poveikį aplinkai darantį vartojimą.

Papildyta punktu:

Nr. [805](#), 2022-08-03, paskelbta TAR 2022-08-04, i. k. 2022-16719

5². Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (toliau – EBPO) „(EBPO) aplinkosauginio veiksmingumo apžvalgoje: Lietuva 2021 m.“ pateiktos rekomendacijos, kurias įgyvendinusi Lietuva galėtų daryti tolesnę pažangą siekdama aplinkosaugos tikslų ir tarptautinių įsipareigojimų. EBPO rekomenduoja atidžiai stebėti oro kokybę tankiai apgyvendintose miestų

teritorijose, kuriose šildymui naudojama labai daug kietojo kuro, prireikus nustatyti privalomus kietojo kuro kokybės reikalavimus, sustiprinti buitinių šildymo prietaisų kontrolę; mažinti išmetamo amoniako kiekį reguliuojant mineralinių trąšų naudojimą ir įgyvendinant gerąją ūkininkavimo praktiką. Mokesčių ir subsidijų sistemos žalinimo srityje EBPO rekomenduoja laipsniškai didinti dyzelino mokesčio tarifą; nustatyti metinį motorinių transporto priemonių mokestį keleivinėms transporto priemonėms; įvesti planuojamą kelių naudojimo mokestį pagal kilometrus sunkiosioms transporto priemonėms; didinti oro taršos mokesčius, kad būtų geriau atspindėta socialinė išmetamųjų teršalų daroma žala, taip pat skatinti pereiti prie švaresnių technologijų; laipsniškai atsisakyti viso iškastinio kuro paramos priemonių, imantis atitinkamų priemonių labiausiai paveiktų įmonių ir namų ūkių naštai sumažinti. Darnaus judumo srityje EBPO rekomenduoja nukreipti finansavimą skatinant naudoti aplinką tausojančias transporto priemones, nemotorinį transportą gerinant sąlygas pėstiesiems ir dviratininkams; plačiau apibrėžti mažos taršos zonas miesto teritorijose; didinti automobilių stovėjimo vietų miesto zonose tarifus ir kt.

Papildyta punktu:

Nr. [805](#), 2022-08-03, paskelbta TAR 2022-08-04, i. k. 2022-16719

6. Aplinkos apsaugos strategijos 49 punkte nustatytas tikslas oro kokybės apsaugos srityje – užtikrinti, kad Lietuvoje į aplinkos orą išmetamų teršalų kiekis neviršytų tarptautiniuose ir ES teisės aktuose nustatyto kiekio, oro teršalų koncentracija aplinkos ore neviršytų žmogaus sveikatai ir aplinkai nepavojingų aplinkos oro užterštumo lygių. Siekiant šio tikslo, Aplinkos apsaugos strategijoje nustatytos esminės politikos įgyvendinimo kryptys dėl kiekvieno joje nurodyto teršalo išmetimo į aplinkos orą mažinimo, palyginti su 2005 m. išmestu kiekiu: iki 2020 m. sumažinti sieros dioksido (toliau – SO₂) išmetimų kiekį 55 proc., azoto oksidų (toliau – NO_x) – 48 proc., amoniako (toliau – NH₃) – 10 proc., smulkiųjų kietųjų dalelių (toliau – KD_{2,5}) – 20 proc., nemetaninių lakiųjų organinių junginių (toliau – NMLOJ) – 32 proc.; iki 2030 m. SO₂ išmetimų kiekį sumažinti 60 proc., NO_x – 51 proc., NH₃ – 10 proc., KD_{2,5} – 36 proc., NMLOJ – 47 proc. Nors nuo 2005 m. teršalų išmetimas į aplinkos orą reikšmingai sumažėjo (bendra šios situacijos analizė aprašyta Plano 9 priede „Pažanga mažinant išmetamųjų teršalų kiekį nacionaliniu mastu“ (toliau – Plano 9 priedas)), 2020 ir 2030 metams nustatytos pasiekti vertės, išskyrus KD_{2,5} ir SO₂, kurios numatytos Plano 3 priede „Oro taršos mažinimo prioritetai ir tikslai“, yra daug mažesnės už jau pasiektas, todėl reikia ir ateityje reikės taikyti papildomas oro taršą mažinančias priemones.

Punkto pakeitimai:

Nr. [805](#), 2022-08-03, paskelbta TAR 2022-08-04, i. k. 2022-16719

Nr. [575](#), 2024-07-10, paskelbta TAR 2024-07-12, i. k. 2024-12970

7. Plano tikslai suformuluoti remiantis Aplinkos apsaugos strategijoje nustatytu Lietuvai tikslu ir jo įgyvendinimo kryptimis.

Punkto pakeitimai:

Nr. [575](#), 2024-07-10, paskelbta TAR 2024-07-12, i. k. 2024-12970

8. Siekiant Plano tikslų, būtinas integralus požiūris į įvairiose ūkio srityse taikomas oro taršos mažinimo priemones. Planas turėtų apimti įvairiuose sektoriuose taikytinas priemones, pagrįstas esamos oro taršos ir oro kokybės vertinimo rezultatais, vertinant priemonių naudą visumai (nacionaliniu mastu), t. y. oro taršos nacionaliniu mastu mažinimui ir oro kokybės gerinimui.

Punkto pakeitimai:

Nr. [575](#), 2024-07-10, paskelbta TAR 2024-07-12, i. k. 2024-12970

9. Savivaldybių strateginio planavimo dokumentuose numatytos priemonės, padėsiančios mažinti oro taršą, dažniausiai apima priemones, skirtas energiniam pastatų efektyvumui didinti, atsinaujinančių energijos išteklių (toliau – AEI) naudojimui didinti, centralizuotam šilumos tiekimui (toliau – CŠT) vystyti, ekologiškų ir draugiškų aplinkai visuomeninio transporto priemonių įsigijimui, visuomeninio transporto infrastruktūros optimizavimui, taip pat darnaus judumo sprendimai (Plano 5 priedas). Planas, apimantis priemones iki 2030 m., turėtų sudaryti pagrindą

veiksmingoms aplinkos oro taršos mažinimo priemonėms savivaldybėse parengti, kad būtų užtikrinta reikalavimus atitinkanti ar geresnė oro kokybė. Kaip nurodoma Komisijos komunikate „Sauganti Europa: švarus oras visiems“, būtent efektyvus valdžios institucijų bendradarbiavimas nacionaliniu, regionų ir vietos lygmenimis laikomas veiksminga oro taršos mažinimo priemonių įgyvendinimo prielaida.

Punkto pakeitimai:

Nr. [575](#), 2024-07-10, paskelbta TAR 2024-07-12, i. k. 2024-12970

10. Planu siekiama efektyvaus oro taršos mažinimo, taikant priemones, pasiūlytas atlikus esamos politikos, išmetamų į aplinkos orą teršalų kiekio ir koncentracijos aplinkos ore situacijos analizę (Plane minimi teršalus į aplinkos orą išmetantys sektoriai ir subsektoriai yra apibūdinti remiantis Konvencijoje numatyta į aplinkos orą išmetamų teršalų nomenklatūra (toliau – NFR) (Plano 14 priedas). Siekiant išanalizuoti teršalų išmetimus pagal sektorius ir nustatyti taršos šaltinius, atlikus pagrindinių kategorijų analizę (angl. *key category analysis*), išmetimai suskirstyti pagal sektorius, kuriuose išmetimų suma sudaro ne mažiau kaip 80 proc. nacionaliniu mastu išmetamo teršalų kiekio, t. y. nustatyti pagrindiniai teršėjai (pramonė (ypatingą dėmesį skiriant naftos perdirbimui, jos produktų saugojimui ir transportavimui), viešoji elektros energijos ir šilumos gamyba, transportas, šilumos gamyba namų ūkiuose, žemės ūkis), atsižvelgus į konsultacijų su suinteresuotomis šalimis rezultatus ir įvertinus siūlomų Plane numatyti priemonių poveikį teršalų išmetimams. Plane siekiama nustatyti Aplinkos apsaugos strategijoje numatytiems oro taršos mažinimo 2020 m. tikslams (taikytiniams nuo 2020 m. iki 2029 m.), 2030 m. tikslams (taikytiniams 2030 m. ir vėliau) (detaliau Plano 6 punktas) pasiekti ir reikalaujamiems nustatyti 2025 m. tarpiniams tikslams pasiekti ir kitų Konvencija reguliuojamų oro teršalų – sunkiųjų metalų ir patvariųjų organinių teršalų – kiekiui valdyti skirtus tikslus, uždavinius ir priemones, nurodant priemonių įgyvendinimo laikotarpį, asignavimų, jei reikia, poreikį, atsakingus už priemonių įgyvendinimą ir dalyvaujančius įgyvendinime subjektus, apibrėžti Plano įgyvendinimo vertinimo kriterijus ir jų reikšmes.

11. Planas apima priemones, numatomas įgyvendinti iki 2030 m., paskirstant jas pagal metus, priklausomai nuo priemonių pobūdžio, jų įgyvendinimo poreikio ir tinkamiausio įgyvendinti laikotarpio. Priemonės pateiktos atsižvelgiant į išmestų teršalų kiekio skaičiavimo metodiką, t. y. įvertinant išmestą teršalų kiekį apibūdinančius kintamuosius ir daugiklius, siekiant, kad pasiūlytų priemonių įgyvendinimo nauda atsispindėtų nacionalinėse į aplinkos orą išmetamo teršalų kiekio apskaitos ataskaitose.

12. Atsižvelgiant į tai, kad Komisijos komunikate „Sauganti Europa: švarus oras visiems“ nurodoma laikytis visapusiško požiūrio, apimančio įvairius sektorius – nuo transporto, energetikos iki vietos planavimo, ir sutelkti visus susijusius skirtingus subjektus, formuojant Plano tikslus, uždavinius ir priemones išnagrinėti nacionaliniai ir įvairių sektorių strateginiai dokumentai. Prie Plane iškeltų tikslų ir uždavinių įgyvendinimo prisidės su oro taršos mažinimu ir oro kokybės gerinimu susijusių tikslų ir uždavinių, nustatytų 2021–2030 metų nacionaliniame pažangos plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“, Investicijų skatinimo ir pramonės plėtros 2014–2020 metų programoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. rugsėjo 17 d. nutarimu Nr. 986 „Dėl Investicijų skatinimo ir pramonės plėtros 2014–2020 metų programos patvirtinimo“, Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programoje, patvirtintoje Komisijos 2015 m. vasario 13 d. sprendimu Nr. C(2015)842 (su paskutiniu pakeitimu, patvirtintu Komisijos 2018-06-12 sprendimu Nr. C(2018)3841), Lietuvos sveikatos 2014–2025 metų strategijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Seimo 2014 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. XII-964 „Dėl Lietuvos sveikatos 2014–2025 metų strategijos patvirtinimo“, Nacionalinėje 2014–2020 metų gyvulininkystės sektoriaus plėtros programoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. gruodžio 4 d. nutarimu Nr. 1162 „Dėl Nacionalinės 2014–2020 metų gyvulininkystės sektoriaus plėtros programos patvirtinimo“, Aplinkos apsaugos strategijoje, Nacionalinėje atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 789 „Dėl Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos patvirtinimo“, Nacionalinėje

darnaus vystymosi strategijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. rugsėjo 11 d. nutarimu Nr. 1160 „Dėl Nacionalinės darnaus vystymosi strategijos patvirtinimo ir įgyvendinimo“, Nacionalinėje klimato kaitos valdymo politikos darbotvarkėje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. birželio 30 d. nutarimu Nr. XIV-490 „Dėl Nacionalinės klimato kaitos valdymo politikos darbotvarkės patvirtinimo“, Nacionalinėje susisiekimo plėtros 2014–2022 metų programoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. gruodžio 18 d. nutarimu Nr. 1253 „Dėl Nacionalinės susisiekimo plėtros 2014–2022 metų programos patvirtinimo“, Nacionalinėje šilumos ūkio plėtros 2015–2021 metų programoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. kovo 18 d. nutarimu Nr. 284 „Dėl Nacionalinės šilumos ūkio plėtros 2015–2021 metų programos patvirtinimo“, Nacionalinėje visuomenės sveikatos priežiūros 2016–2023 metų plėtros programoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. gruodžio 9 d. nutarimu Nr. 1291 „Dėl Nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros 2016–2023 metų plėtros programos patvirtinimo“, Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. XI-2133 „Dėl Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos patvirtinimo“, Valstybės ilgalaikės raidos strategijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. IX-1187 „Dėl Valstybės ilgalaikės raidos strategijos“, Valstybės pažangos strategijoje „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gegužės 15 d. nutarimu Nr. XI-2015 „Dėl Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ patvirtinimo“, Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 12 d. nutarimu Nr. 519 „Dėl Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plano patvirtinimo“, Vandenių srities plėtros 2017–2023 metų programoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. vasario 1 d. nutarimu Nr. 88 „Dėl Vandenių srities plėtros 2017–2023 metų programos patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane 2021–2030 m., Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. rugsėjo 29 d. nutarimu Nr. 789 „Dėl Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano patvirtinimo“, Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programoje, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, įgyvendinimas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [805](#), 2022-08-03, paskelbta TAR 2022-08-04, i. k. 2022-16719

13. Atsižvelgiant į tai, kad teršalai kartu su oru juda ir nepaiso nacionalinių sienų, šalių, kurių tarša gali paveikti viena kitos oro kokybę, bendradarbiavimas ir veiksmų koordinavimas turi pasekmių oro taršos mažinimo priemonių pasirinkimui, oro taršos mažinimo rezultatams. Dėl šios priežasties, planuojant priemones, išanalizuotas kaimyninių šalių oro taršos poveikis oro kokybei Lietuvoje (Plano 15 priedas) ir pasiūlytos įgyvendinti tiek Lietuvos, tiek kaimyninių šalių atžvilgiu optimalios priemonės. Suvokiant priemonių svarbą nacionaliniu ir tarptautiniu lygmeniu, rengiant Planą glaudžiai bendradarbiauta su kitų ES valstybių narių ir Komisijos atstovais dalyvaujant organizuotose diskusijose, dialoguose ir kitose iniciatyvose; siekiama kuo intensyviau ir efektyviau naudotis esamu ES finansavimu ne tik tiesiogiai skirtu oro taršos mažinimui ir oro kokybės gerinimui, tačiau ir skirtu kitose srityse (pvz., energetikos, transporto) įgyvendinamuose projektuose, kuriuose įtrauktas oro kokybės aspektas. Rengiant priemones ir planuojant jų asignavimų poreikį, atsižvelgta į Pirmosios švaraus oro apžvalgos išvadas, kuriose teigiama, kad įgyvendinti politiką bus daug lengviau, jei bus naudojama didelė esama ES finansinė parama, Komisija toliau remis nacionalines pastangas šioje (žemės ūkio) srityje, be kita ko, didindama naudojimąsi bendros žemės ūkio politikos finansavimu; Komisijos komunikato „Sauganti Europa: švarus oras visiems“ nuostatas, nurodančias, kad pagal Komisijos siūlomą 2021–2027 m. daugiamečę finansinę paramą bus toliau remiamos priemonės, kuriomis gerinama oro kokybė, be kita ko, užsibrėžus, kad klimato politikos tikslams pasiekti būtų skiriama 25% ES išlaidų, ir sustiprinus programą LIFE, kurios lėšomis taip pat bus remiamos švarios energijos bei energijos vartojimo efektyvumo priemonės, bus didinama LIFE

programos sąveika su bendra žemės ūkio politika ir kt. Planuojant priemones, taip pat vertinti Komisijos komunikate „Sauganti Europa: švarus oras visiems“ pateikti oro taršos mažinimo priemonių pavyzdžiai.

II SKYRIUS PLANO TIKSLAI, UŽDAVINIAI, ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJAI IR JŲ REIKŠMĖS

14. Neteko galios nuo 2024-07-13

Punkto naikinimas:

Nr. [575](#), 2024-07-10, paskelbta TAR 2024-07-12, i. k. 2024-12970

15. Siekiant įgyvendinti Plano 6 punkte Aplinkos apsaugos strategijoje apibrėžtą tikslą, numatomi **tiksai ir uždaviniai**:

Punkto pakeitimai:

Nr. [575](#), 2024-07-10, paskelbta TAR 2024-07-12, i. k. 2024-12970

15.1. **Pirmasis tikslas** – sumažinti taršą SO₂, NO_x, NH₃, KD_{2,5} ir NMLOJ, didžiausią dėmesį skiriant taršos mažinimui iš pagrindinių teršėjų.

15.1.1. SO₂ sumažinimas:

15.1.1.1. išmestas SO₂ kiekis nuo 2005 iki 2022 m. sumažėjo apie 59 proc. ir vidutiniškai per metus išmestas SO₂ kiekis mažėjo 3,5 proc. Toks tolesnis vidutinis metinis mažėjimas rodo, kad Aplinkos apsaugos strategijoje nustatyto tikslo ir jo įgyvendinimo kryptys, apibrėžtos 2020–2029 m. ir nuo 2030 m., leis pasiekti išmetamo SO₂ kiekio sumažinimą. Viešosios energijos (elektros ir šilumos) gamybos sektoriaus išmestas SO₂ kiekis sumažėjo net 84,4 proc., naftos perdirbimo – 55,5 proc., pramonės – 41,6 proc., kito stacionaraus kuro deginimo (namų ūkiuose, paslaugų sektoriuje ir žemės ūkyje) – 23,2 proc. Nepaisant minėtų sektorių išmesto SO₂ kiekio sumažėjimo 2005–2022 m., 2022 m. apie du trečdalius išmesto SO₂ kiekio sudarė naftos perdirbimo sektoriaus išmestas SO₂ kiekis, apie dešimtadalį – kito stacionaraus kuro deginimo (namų ūkiuose, paslaugų sektoriuje ir žemės ūkyje) išmestas SO₂ kiekis ir apie penktadalį – pramonės išmestas SO₂ kiekis. Situacijos analizė aprašyta Plano 9 priede. Siekiant dar mažinti išmetamą SO₂ kiekį, dėmesys turėtų būti sutelktas į kelias pagrindines taršias sritis – stacionarų kuro deginimą pramonėje; sieros regeneravimą naftos perdirbimo pramonėje, sieros rūgšties gamybą;

15.1.1.2. SO₂ koncentracija visose valstybinio oro monitoringo (toliau – OKT) stotyse, kuriose matuojama šio teršalo koncentracija, ribinių verčių aplinkos ore neviršija, todėl oro kokybė dėl SO₂ koncentracijos vertinama gerai. Tačiau labai padidėjusi SO₂ koncentracija kai kuriose OKT stotyse parodo riziką ir blogėjančią oro kokybę tų stočių matavimo zonose. Todėl turėtų būti skiriamas dėmesys SO₂ taršos šaltiniams Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Naujosios Akmenės, Kėdainių, Mažeikių, Šiaulių miestuose. Situacijos analizė aprašyta Plano 10 priede „Pažanga gerinant oro kokybę“ (toliau – Plano 10 priedas);

15.1.1.3. Aplinkos apsaugos agentūros (toliau – AAA) teisės aktuose nustatyta tvarka vykdomas išmetamo į aplinkos orą teršalų kiekio prognozavimas (toliau – prognozė) rodo, kad nekeičiant esamos politikos kryptį ir priemonių, Aplinkos apsaugos strategijoje nustatyti išmesto SO₂ kiekio tikslai bus pasiekti, išmestas SO₂ kiekis pasižymės mažėjimo tendencija iki 2030 m. Išmestas SO₂ kiekis priklausys nuo naudojamų kuro rūšių, taikomų technologijų energijos gamybos pramonėje ir naftos perdirbimo, naftos produktų saugojimo ir paskirstymo veikloje. Prognozuojama situacijos analizė aprašyta Plano 12 priede „Prognozuojamas išmesti į aplinkos orą teršalų kiekis“ (toliau – Plano 12 priedas).

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [575](#), 2024-07-10, paskelbta TAR 2024-07-12, i. k. 2024-12970

15.1.2. NO_x sumažinimas:

15.1.2.1. kadangi 2005–2022 m. išmestas NO_x kiekis sumažėjo tik apie 28,8 proc., vidutiniškai per metus išmestas NO_x kiekis mažėjo tik 1,7 proc., NO_x kiekio sumažinimo tikslų įgyvendinimas

yra didelis iššūkis. Didžiausią poveikį išmetamam NO_x kiekiui turi kelių transporto sektorius (jo dalis 2022 m. sudarė 57 proc. bendro šalyje išmesto NO_x kiekio). Situacijos analizė aprašyta Plano 9 priede. Nors sunkvežimių ir autobusų išmestas NO_x kiekis 2022 m. sumažėjo 29,5 proc., palyginti su 2005 m., jo dalis bendroje išmesto NO_x kiekio struktūroje 2022 m. sudarė 35,3 proc. viso išmesto NO_x kiekio. Svarbus ir lengvųjų automobilių posektorius, kurio 2022 m. išmestas NO_x kiekis sudarė apie 18,4 proc. viso išmesto NO_x kiekio. Siekiant mažinti oro taršą NO_x, labai svarbu taikyti kelių transporto sektoriui skirtas priemones. Kitas taršus sektorius – neorganinių azoto (N) trąšų (įskaitant karbamidą) naudojimas, šio sektoriaus išmestas NO_x kiekis 2005-2022 m. padidėjo 48,8 proc. Pažymėtina, kad nuo 2020 m. vertinant Aplinkos apsaugos strategijoje iškeltų NO_x mažinimo tikslų įgyvendinimo pažangą, iš žemės ūkio veiklos (pagal NFR nomenklatūrą priskiriamos 3B kategorijai (mėšlo tvarkymas) ir 3D kategorijai (žemės ūkio paskirties dirvožemiai) išmetamas NO_x kiekis neišskaitomas į bendrą nacionaliniu mastu išmestą NO_x kiekį ir priemonių įgyvendinimas šiose žemės ūkio veiklos srityse nesimatys po 2020 m. išmesto NO_x kiekio apskaitos rezultatuose, tačiau neorganinių trąšų naudojimo mažinimas turės teigiamos įtakos kitų teršalų išmetamam kiekiui mažinti. Siekiant mažinti išmetamą NO_x kiekį, turėtų būti taikomos priemonės viešosios energijos (elektros ir šilumos) gamybos srityje (šio sektoriaus išmesto NO_x kiekio dalis 2022 m. sudarė 14,7 proc. viso išmesto NO_x kiekio), kad ateityje būtų išlaikyta šio sektoriaus išmesto NO_x kiekio mažėjimo tendencija;

15.1.2.2. OKT stotyse matuojamos NO₂ koncentracijos aplinkos ore dinamika rodo, kad oro kokybė NO₂ koncentracijos požiūriu Lietuvoje gerėja, tačiau didžiausiuose ir labiausiai „automobilizuotuose“ šalies miestuose – Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje buvo fiksuotas šio teršalo koncentracijos padidėjimas, todėl reikia juose gerinti oro kokybę mažinant NO₂ koncentraciją aplinkos ore. Atkreiptinas dėmesys, kad sumažėjo valandų skaičius atskirose OKT stotyse, kai viršyta 1 val. NO₂ koncentracijos ribinė vertė, 2021 m. duomenis palyginti su 2005 m., 2022 m. tokių viršijimų nenustatyta. Tokia mažėjimo tendencija vertintina teigiamai, tačiau parodo, kad būtina taikyti priemones NO₂ koncentracijai mažinti. Situacijos analizė aprašyta Plano 10 priede;

15.1.2.3. remiantis AAA prognozėmis, t. y. darant prielaidą, kad nebus keičiamos esamos politikos kryptys ir priemonės, nustatyta, kad iki 2030 m. nacionaliniu mastu išmestas NO_x kiekis pasižymės mažėjimo tendencija. Prognozuojama, kad nustatytas tikslas sumažinti išmetamo NO_x kiekį nuo 2030 m. bus pasiektas, tačiau 2020–2029 m. taikytinam tikslui pasiekti reikalingos papildomos priemonės. Reikšmingiausiais sektoriais išliks kelių transportas ir energijos gamyba (dėl stacionaraus kuro deginimo). Prognozuojama situacijos analizė aprašyta Plano 12 priede.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [575](#), 2024-07-10, paskelbta TAR 2024-07-12, i. k. 2024-12970

15.1.3. NMLOJ sumažinimas:

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [575](#), 2024-07-10, paskelbta TAR 2024-07-12, i. k. 2024-12970

15.1.3.1. 2005–2022 m. išmestas NMLOJ kiekis sumažėjo apie 25,4 proc., vidutiniškai per metus išmestas NMLOJ kiekis mažėjo tik 1,5 proc. Toks vidutinis metinis mažėjimas gali neužtikrinti tikslo sumažinti išmetamo NMLOJ kiekį nuo 2030 m. pasiekimo, todėl turi būti imamasi papildomų priemonių. Didžiausią poveikį išmestam NMLOJ kiekiui 2022 m. darė naftos pramonės, namų ūkių stacionaraus kuro deginimo, tirpiklių naudojimo (įskaitant dažymą) pramonėje ir namų ūkiuose posektorių išmestas NMLOJ kiekis (jų dalis 2022 m. sudarė 22,8 proc., 20,0 proc. ir 37 proc. bendro šalyje išmesto NMLOJ kiekio). Situacijos analizė aprašyta Plano 9 priede. Didžiausiu išmetamo NMLOJ kiekio sumažėjimu (83,3 proc.) 2005–2022 m. pasižymėjo kelių transporto posektorius, tačiau dėl tirpiklių naudojimo (įskaitant dažymą) išmestas NMLOJ kiekis padidėjo apie 74,4 proc. Siekiant mažinti išmetamą NMLOJ kiekį, ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas priemonėms, taikytinoms naftos perdirbimo ir naftos produktų paskirstymo, tirpiklių naudojimo (įskaitant dažymą) posektoriuose. (Pažymėtina, kad nuo 2020 m. vertinant Aplinkos apsaugos strategijoje iškeltų NMLOJ sumažinimo tikslų įgyvendinimo pažangą, iš žemės ūkio veiklos (pagal NFR nomenklatūrą priskiriamos 3B kategorijai (mėšlo tvarkymas) ir 3D kategorijai (žemės ūkio paskirties dirvožemiai)

išmetamas NMLOJ kiekis neįskaitomas į bendrą nacionaliniu mastu išmestą NMLOJ kiekį). Nežiūrint į tai, kad namų ūkiuose dėl stacionaraus kuro deginimo išmestas NMLOJ kiekis sumažėjo 33,8 proc., šis posektorius 2022 m. sudarė apie penktadalį viso išmesto NMLOJ kiekio, todėl šiame posektoriuje taip pat turėtų būti imamos priemonių.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [805](#), 2022-08-03, paskelbta TAR 2022-08-04, i. k. 2022-16719

Nr. [575](#), 2024-07-10, paskelbta TAR 2024-07-12, i. k. 2024-12970

15.1.3.2. analizuojant prognozuojamą išmesti NMLOJ kiekį pagal sektorius, nustatyta, kad ateityje, kaip ir dabar, didžiausią poveikį darys tirpiklių ir kitų LOJ turinčių produktų vartojimas, garavimo emisijos ir kuro deginimas stacionariuose ir mobiliuosiuose įrenginiuose. Tarp reikšmingiausių NMLOJ teršėjų ateityje neturėtų likti lengvųjų automobilių, tačiau didės pramonės procesų neigiama įtaka (Plano 12 priedas).

15.1.4. **NH₃ sumažinimas:**

15.1.4.1. 2005–2022 m. išmestas NH₃ kiekis padidėjo 3,7 proc., kuris rodo nepasiektą tikslą sumažinti išmetamo NH₃ kiekį. Nors išmestas NH₃ kiekis iš mėšlo tvarkymo posektoriaus sumažėjo daugiau kaip šeštadaliu (14,7 proc.), palyginti 2005 m. ir 2022 m., tačiau iš kitos žemės ūkio veiklos – neorganinių azoto (N) trąšų naudojimo – išmestas NH₃ kiekis padidėjo net 55,7 proc. Bendra situacijos analizė pateikta Plano 9 priede. Siekiant vystyti žemės ūkio sektorių ir mažinti išmetamą NH₃ kiekį, pirmiausia dėmesys turėtų būti sutelktas į priemones neorganinių azoto trąšų (įskaitant karbamidą) naudojimui mažinti (pvz., karbamido trąšas pakeisti amonio nitrato trąšomis, nenaudoti amonio karbonato trąšų, neorganines trąšas pakeisti organinėmis trąšomis). Dėl dirvožemio tręšimo gyvulių mėšlu išmestas NH₃ kiekis sumažėjo 0,7 proc., tačiau 20,1 proc. nacionaliniu mastu išmesto NH₃ kiekio 2022 m. sudarė šio posektoriaus išmestas NH₃ kiekis. Todėl ir toliau turėtų būti tęsiamas gerosios mėšlo valdymo (tvarkymo) praktikos įgyvendinimas;

15.1.4.2. remiantis AAA prognoze, nacionaliniu mastu išmestas NH₃ kiekis iki 2030 m. pasižymės mažėjimo tendencija, tačiau nesiimant papildomų priemonių, tikslą sumažinti išmetamo NH₃ kiekį gali būti sunku pasiekti iki 2026 m. Kaip 2005–2022 m., taip ir iki 2030 m., didžiausią įtaką išmetamam NH₃ kiekiui darys augalininkystės sektorius dėl trąšų naudojimo ir mėšlo tvarkymas gyvulininkystės sektoriuje. Prognozuojama situacijos analizė aprašyta Plano 12 priede. Svarbu, kad NH₃ yra vadinamasis „antrinių“ kietųjų dalelių pirmtakas (prekursorius), todėl mažinant išmetamą NH₃ kiekį bus mažinamas aplinkos oro užterštumas KD_{2,5}.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [805](#), 2022-08-03, paskelbta TAR 2022-08-04, i. k. 2022-16719

Nr. [575](#), 2024-07-10, paskelbta TAR 2024-07-12, i. k. 2024-12970

15.1.5. **KD_{2,5} sumažinimas:**

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [575](#), 2024-07-10, paskelbta TAR 2024-07-12, i. k. 2024-12970

15.1.5.1. išmestas KD_{2,5} kiekis 2005–2022 m. sumažėjo 33,5 proc., vidutiniškai per metus – 1,9 proc. Toks vidutinis metinis mažėjimas užtikrino tikslo sumažinti išmetamo KD_{2,5} kiekį pasiekimą. 2005–2022 m. didžiausią įtaką išmetamam KD_{2,5} kiekiui darė stacionarus kuro deginimas namų ūkiuose. Nors šio sektoriaus išmestas KD_{2,5} kiekis sumažėjo 29,1 proc. (palyginti su 2005 iki 2022 m.), jo dalis šalies bendroje KD_{2,5} išmesto kiekio struktūroje 2022 m. sudarė apie 39 proc. Tarp kitų sektorių išskirtini kelių transporto sektorius, viešosios energijos ir šilumos gamybos sektorius (jų išmestas KD_{2,5} kiekis 2022 m. sudarė apie 15,7 proc. ir 8,7 proc. viso išmesto KD_{2,5} kiekio). Bendra situacijos analizė aprašyta Plano 9 priede. Teigiamai vertintinas faktas, kad kelių transporto išmestas KD_{2,5} kiekis sumažėjo 18,9 proc., palyginti su 2005 ir 2022 m.;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [805](#), 2022-08-03, paskelbta TAR 2022-08-04, i. k. 2022-16719

Nr. [575](#), 2024-07-10, paskelbta TAR 2024-07-12, i. k. 2024-12970

15.1.5.2. remiantis AAA prognoze, tikslai sumažinti išmetamo $KD_{2,5}$ kiekį tikėtina bus pasiekti ir ateityje, didžiausią įtaką išmestam $KD_{2,5}$ kiekiui darys stacionarus kuro deginimas namų ūkiuose. Prognozuojamos situacijos analizė pateikta Plano 12 priede;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [575](#), 2024-07-10, paskelbta TAR 2024-07-12, i. k. 2024-12970

15.1.5.3. nors didžiųjų Lietuvos miestų OKT stotyse dažnai fiksuojamas kietųjų dalelių KD_{10} paros ribinės vertės aplinkos ore viršijimas ir net šios ribinės vertės viršijimo leistinių 35 dienų skaičius per metus, oro kokybės požiūriu $KD_{2,5}$ metinė ribinė vertė aplinkos ore nagrinėjamu laikotarpiu Lietuvoje nebuvo viršyta (Plano 10 priedas, Plano 15 priedas);

15.1.5.4. svarbu pažymėti, kad kietųjų dalelių išmetimo į aplinkos orą mažinimas labai aktualus ir ne tik aplinkos oro taršos, bet ir klimato kaitos požiūriu dėl teršalo – juodosios anglies (*angl. black carbon*) išmetamo kiekio mažinimo. Todėl planuojant taršos kietosiomis dalelėmis priemones, prioritetą turi būti teikiamas priemonėms, kurios kartu mažina ir išmetamą juodosios anglies kiekį. Juodoji anglis išmetama iš neefektyviai veikiančių kietojo kuro deginimo įrenginių, ypač naudojamų namų ūkiuose būstams šildyti, todėl neatidėliotinių ir veiksmingų taršos mažinimo priemonių taikymas namų ūkių šilumos gamybos srityje yra labai aktualus.

15.2. Pirmajam tikslui įgyvendinti numatomi tokie **uždaviniai**:

15.2.1. sumažinti taršą SO_2 , didžiausią dėmesį skiriant taršos sumažinimui energetikos (naftos perdirbimo) ir pramonės sektoriuose;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [805](#), 2022-08-03, paskelbta TAR 2022-08-04, i. k. 2022-16719

15.2.2. sumažinti taršą NO_x , didžiausią dėmesį skiriant taršos sumažinimui transporto sektoriuje;

15.2.3. sumažinti taršą NMLOJ, didžiausią dėmesį skiriant taršos sumažinimui naftos perdirbimo, naftos produktų saugojimo ir paskirstymo sektoriuje, namų ūkiuose ir pramonėje;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [575](#), 2024-07-10, paskelbta TAR 2024-07-12, i. k. 2024-12970

15.2.4. sumažinti taršą NH_3 , didžiausią dėmesį skiriant taršos sumažinimui žemės ūkio sektoriuje;

15.2.5. sumažinti taršą $KD_{2,5}$, didžiausią dėmesį skiriant taršos sumažinimui iš namų ūkių.

15.3. Antrasis tikslas – apriboti taršą sunkiaisiais metalais ir patvariaisiais organiniais teršalais, siekiant neviršyti 1990 m. išmesto kiekvieno jų kiekio, daugiausia dėmesio skiriant taršos mažinimui iš pagrindinių teršėjų.

15.3.1. Išanalizavus išmestų sunkiųjų metalų – kadmio (toliau – Cd), švino (toliau – Pb) ir gyvsidabrio (toliau – Hg) kiekių dinamiką nuo 1990 m., nustatyta, kad išmestas šių teršalų kiekis nuo 1992 m. neviršijo ataskaitinio 1990 m. lygio ir buvo mažesnis daugiau kaip 30 proc. Didžiausias išmestų sunkiųjų metalų šaltinis – mazuto, akmens anglies, durpių, medienos deginimas įvairiose ūkio srityse. Cd reikšmingiausiais teršėjais išliko viešosios elektros ir šilumos gamybos, kremavimo, kuro deginimo namų ūkiuose ir naftos perdirbimo pramonėje sektoriai. Daugiausia Pb išmetama dėl automobilių stabdžių ir padangų dėvėjimosi, Hg – dėl medicininių atliekų deginimo. Todėl dėmesys turėtų būti sutelktas į šiuose sektoriuose taikytinas veiksmingas priemones (šildymo įrenginių atnaujinimas, jų atsisakymas jungiantis prie aplinkosauginiu požiūriu efektyvios CŠT sistemos, pakeičiant teršalų neišmetančiais AEI naudojančiais šildymo įrenginiais, kitos kietojo kuro naudojimą mažinančios priemonės, kt.). Atsižvelgiant į tai, kad išmestas sunkiųjų metalų kiekis neviršija 1990 m. išmesto šių teršalų kiekio, šiuose sektoriuose taikant taršos mažinimo kitais teršalais priemones bus mažinamas ir išmetamas sunkiųjų metalų kiekis.

15.3.2. Išmestam patvariųjų organinių teršalų kiekiui (išskyrus heksachlorbenzeną) taip pat daugiausia įtakos turi namų ūkiai. Heksachlorbenzeno pagrindinis taršos šaltinis yra viešoji energijos gamyba. Visų patvariųjų organinių teršalų kiekiai nuo 1992 m. neviršijo ataskaitiniais 1990 m.

išmesto kiekio, todėl veiksmingos namų ūkiuose taikytinos priemonės padėtų išlaikyti tokią tendenciją ir dar labiau sumažinti išmetamą patvariųjų organinių teršalų kiekį.

15.3.3. Svarbu pažymėti, kad nors benzo(a)pireno vidutinė metinė siektina vertė aplinkos ore neviršyta ir daugelyje didžiųjų miestų OKT stotyse stebima šio teršalo koncentracijos mažėjimo tendencija, jo koncentracija aplinkos ore ypač padidėja prasidėjus šildymo laikotarpiui. Tokį padidėjimą lemia kietojo kuro deginimas namų ūkių židiniuose, įprastinėse krosnyse, neefektyviai veikiančiuose katiluose ir kituose kietąjį kurą naudojančiuose šildymo įrenginiuose. Todėl namų ūkiams skirtos priemonės padės mažinti ir šio sveikatai pavojingo teršalo koncentraciją aplinkos ore.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [575](#), 2024-07-10, paskelbta TAR 2024-07-12, i. k. 2024-12970

15.4. Antrajam tikslui įgyvendinti numatomi tokie uždaviniai:

15.4.1. apriboti taršą sunkiaisiais metalais (Cd, Pb, Hg), daugiausia dėmesio skiriant taršos sumažinimui iš namų ūkių, viešosios elektros ir šilumos gamybos, naftos perdirbimo sektorių;

15.4.2. apriboti taršą patvariaisiais organiniais teršalais (benzo(a)pirenu, benzo(b)fluorantenu, benzo(k)fluorantenu, indeno(1,2,3-cd)pirenu, dioksinais/furanais (PCDD/F), heksachlorbenzenu, polichlorintais bifenilais (PCB)), daugiausia dėmesio skiriant taršos sumažinimui iš namų ūkių, viešosios elektros ir šilumos gamybos.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [575](#), 2024-07-10, paskelbta TAR 2024-07-12, i. k. 2024-12970

15.5. **Trečiasis tikslas** – modernizuoti aplinkos oro taršos atskaitomybės ir monitoringo sistemas, didinant jų rezultatų prieinamumą visoms suinteresuotoms šalims.

Pagal Konvencijos ir direktyvos (ES) 2016/2284 reikalavimus privaloma rengti ir kasmet atnaujinti nacionalines į aplinkos orą išmetamų teršalų kiekio apskaitas, siekiant naudoti antro arba aukštesnio lygio (išsamesnę) (ne žemesnio kaip TIER2 lygio) apskaitos metodiką, rengti ir kas ketverius metus atnaujinti nacionalines išmetamųjų teršalų erdvinio pasiskirstymo apskaitas, didelių sutelktųjų taršos šaltinių apskaitas, rengti teršalų nacionalines prognozes. Siekiant tai įgyvendinti ir pasiekti kuo didesnę apskaitos detalumą (išsamumą) lygį, kuris kuo geriau atskleistų kiekvieno apskaitomo teršalo taršos šaltinius, jų poveikio mastą oro taršai, turi būti nuolat tobulinami administraciniai gebėjimai apskaitos vykdymui, išmetamo teršalų kiekio prognozavimui, apskaitos ataskaitų rengimui ir jų pateikimui nustatyta tvarka ir terminais tarptautinėms ir ES institucijoms, taip pat suinteresuotoms valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms sprendimams dėl oro taršos valdymo ir oro kokybės gerinimo priimti, visuomenės informavimui.

15.5.1. Pažymėtina, kad Vyriausybės programos įgyvendinimo plane, patvirtintame Vyriausybės 2017 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 167 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano patvirtinimo“, numatyta 1.5.3 darbo „Teisinių ir ekonominių priemonių sukūrimas, siekiant sumažinti oro taršą ir klimato kaitą“ 1 priemonė – Administracinių gebėjimų sustiprinimas ir nacionalinės į aplinkos orą išmetamo teršalų kiekio apskaitos vykdymas, taikant kuo didesnę detalumo lygį (TIER2 ar didesnę), kad būtų užtikrintas tarptautinių ir ES teisės aktų reikalaujamas apskaitos tikslumas, išsamumas, skaidrumas, nuoseklumas, duomenų atsekamumas, ir sprendimų aplinkos oro taršai mažinti priėmimas apskaitos duomenų pagrindu.

15.5.2. Siekiant didinti visuomenės informuotumą ir sąmoningumą aplinkos oro taršos srityje, būtina kasmet AAA vykdant nacionalinę į aplinkos orą išmetamo teršalų kiekio apskaitą ir prognozes parengti išsamią, suprantamą, argumentuotą oro taršos, jos pokyčių, pokyčių priežasčių ir t. t., oro taršos prognozių apžvalgą, kuri būtų skirta suinteresuotoms institucijoms sprendimams dėl tolesnio poreikio mažinti (valdyti) oro taršą priimti ir visuomenei.

15.5.3. Atsižvelgiant į tarptautinių organizacijų deklaruojamą oro taršos neigiamą poveikį žmonių sveikatai, būtina reguliariai vertinti nacionaliniu ir vietos mastu oro taršos poveikį žmonių sveikatai, prognozuojamus šio poveikio pokyčius dėl oro taršos mažinimo priemonių įgyvendinimo siekiant oro taršos mažinimo tikslų 2020 ir 2030 m., kitų Konvencija reguliuojamų teršalų (sunkiųjų metalų, patvariųjų organinių teršalų) mažinimo. Vadovaujantis tokio vertinimo rezultatais būtų

argumentuojamas poreikis priimti, jei reikėtų, papildomus sprendimus oro taršai valdyti. Tokių rezultatų sklaida visuomenėje reikšmingai padidintų visuomenės informuotumą apie oro taršos neigiamą poveikį sveikatai, paskatintų patiemis prisidėti prie oro taršos mažinimo, pavyzdžiui, keičiant nusistovėjusius judumo (susisiekimo) įpročius ir daugiau naudojantis bevarikliu, visuomeniniu transportu, daugiau vaikstant, apsirūpinimo šiluma įpročius (būdą) ir pan.

15.5.4. Aplinkos oro tarša neigiamai veikia ne tik žmonių sveikatą, bet ir ekosistemas. Tarša SO₂ neigiamai veikia paviršinio vandens kokybę, gyvūnų sveikatą, keičiant jų gyvenimo trukmę, reprodukcines galimybes ir kt. Tarša NO_x sukelia dirvos rūgštėjimą, neigiamai veikia biologinę įvairovę dėl rūgščių kritulių, gali naikinti natūralias gyvūnų ar paukščių buveines. Tarša NMLOJ neigiamai veikia gyvūniją dėl kancerogenų, mutagenų ir toksiškumo reprodukcijai. Dėl NMLOJ ir NO_x susidarantis ozonas daro neigiamą poveikį augalų genotipui ir įprastai vykstantiems gyvybiniams procesams, pavyzdžiui, fotosintezei, augimui ir pan. Dėl ozono poveikio sulėtėja augalų augimas, augalai pasidengia dėmėmis, mažėja sausos ir žalios biomasės kiekis. Ozonas daro neigiamą poveikį ir dirvožemiui, gyvūnijai. Didelis NH₃ kiekis neigiamai veikia dirvožemį, paviršinius ir požeminius vandenis, sukeldamas deguonies vandenyje mažėjimą ir vandens gyvūnų nykimą, sukeldamas grėsmę gyvūnų sveikatai, eutrofikaciją. Tarša KD_{2,5} gali veikti klimato veiksnius, tokius kaip debesuotumas, šviesos sklaida, sugertis ir pan. Sunkieji metalai neigiamai veikia dirvožemį, vandenį, augalų augimą, gyvūnų sveikatą, sukeldami organų pakitimus ir sunkias ligas. Patvarieji organiniai teršalai neigiamai veikia natūralias buveines ir biologinę įvairovę, gali prasiskverbti į požeminį vandenį ir užteršti dirvožemį.

15.6. Trečiajam tikslui įgyvendinti numatomi uždaviniai:

15.6.1. padidinti išmetamų į aplinkos orą teršalų apskaitos ir prognozių kokybę, patikimumą, išsamumą ir apskaitos ataskaitų viešinimą;

15.6.2. stiprinti aplinkos oro taršos poveikio sveikatai ir ekosistemoms stebėsenos vykdymą ir jos vertinimo rezultatų viešinimą.

16. Plano tikslai, uždaviniai, įgyvendinimo vertinimo kriterijai ir jų reikšmės pateiktos Plano 1 priede.

17. Priemonės nustatytiems Plano tikslams ir uždaviniams įgyvendinti (toliau – Priemonės) pateiktos Plano įgyvendinimo priemonių plane (Plano 2 priedas).

III SKYRIUS PLANO ĮGYVENDINIMAS, PERŽIŪRA IR ATSKAITOMYBĖ

18. Planą įgyvendina ir už Priemonių vykdymą pagal kompetenciją atsako Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija ir kitos Plane nurodytos institucijos. Įgyvendinant Priemonės rekomenduojama dalyvauti savivaldybėms, ūkio subjektams ir namų ūkiams, išnaudojant galimybes gauti finansines paskatas ir kitokiu Priemonėse numatytu būdu.

19. Priemonės finansuojamos iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų, numatytų jas įgyvendinančioms institucijoms, ES paramos ir kitų teisėtai gautų lėšų. Savivaldybės Priemonės įgyvendina naudodamos savivaldybių biudžetų lėšas, ES paramos ir kitas teisėtai gautas lėšas. Ūkio subjektai Priemonės įgyvendina naudodami savo lėšas, ES paramos ir kitas teisėtai gautas lėšas.

20. Lietuvos Respublikos finansų ministerija, planuodama naujo laikotarpio (2021–2027 m.) finansavimą iš ES Sanglaudos fondo, atsižvelgia į lėšų poreikį Priemonėms įgyvendinti.

21. Aplinkos ministerija vykdo Plano peržiūrą ne rečiau kaip kas ketverius metus ir, vadovaujantis nacionalinės į aplinkos orą išmetamų teršalų apskaitos (ir prognozių) duomenimis, prireikus papildomai mažinti į aplinkos orą išmetamą teršalo (-ų) kiekį oro taršos mažinimo tikslui (-ams) pasiekti, jį pakeičia papildydama naujomis oro taršos mažinimo priemonėmis.

22. Plano:

22.1. įgyvendinimą koordinuoja Aplinkos ministerija;

22.2. tikslų ir uždavinių įgyvendinimo vertinimo kriterijų pasiekimo stebėseną ir analizę vykdo Plano 1 priede nurodytos institucijos. Pasiekimo stebėsenos rezultatus šios institucijos teikia Plano įgyvendinimo koordinatoriui iki kiekvienų metų vasario 20 d.;

22.3. 2 priede nurodytos institucijos, atsakingos už Priemonių vykdymą, teikia informaciją apie Priemonių įgyvendinimą atitinkamo Plano uždavinio įgyvendinimo vertinimo kriterijaus stebėseną vykdančiai institucijai ir Aplinkos ministerijai iki kiekvienų metų vasario 1 d.

23. Plano tikslų ir uždavinių įgyvendinimo vertinimo kriterijų stebėseną vykdoma vadovaujantis AAA kasmet vykdomos nacionalinės į aplinkos orą išmetamų teršalų apskaitos (ir prognozių) duomenimis.

24. Aplinkos ministerija metinėje veiklos ataskaitoje teikia Vyriausybei informaciją apie Plano įgyvendinimą. Visuomenė apie Plano įgyvendinimą informuojama kasmet – Aplinkos ministerijos interneto svetainėje viešai paskelbiama Vyriausybei teikiama metinė veiklos ataskaita, AAA interneto svetainėje paskelbiami nacionalinės į aplinkos orą išmetamų teršalų apskaitos (ir prognozių) duomenys ir Lietuvos oro taršos apskaitos apžvalga.

25. Planas ir pakeistas Planas teikiami Komisijai. Pakeistas Planas Komisijai pateikiamas per 2 mėnesius nuo jo patvirtinimo.

Priedų pakeitimai:

10_priedas pakeistas pagal nutarimą Nr. 575

Priedo pakeitimai:

Nr. [575](#), 2024-07-10, paskelbta TAR 2024-07-12, i. k. 2024-12970

11_priedas pakeistas pagal nutarimą Nr. 575

Priedo pakeitimai:

Nr. [575](#), 2024-07-10, paskelbta TAR 2024-07-12, i. k. 2024-12970

12_priedas pakeistas pagal nutarimą Nr. 575

Priedo pakeitimai:

Nr. [805](#), 2022-08-03, paskelbta TAR 2022-08-04, i. k. 2022-16719

Nr. [575](#), 2024-07-10, paskelbta TAR 2024-07-12, i. k. 2024-12970

13_priedas

Neteko galios nuo: 2022-08-15

Nr. [805](#), 2022-08-03, paskelbta TAR 2022-08-04, i. k. 2022-16719

15_priedas pakeistas pagal nutarimą Nr. 575

Priedo pakeitimai:

Nr. [575](#), 2024-07-10, paskelbta TAR 2024-07-12, i. k. 2024-12970

1_priedas pakeistas pagal nutarimą Nr. 575

Priedo pakeitimai:

Nr. [805](#), 2022-08-03, paskelbta TAR 2022-08-04, i. k. 2022-16719

Nr. [575](#), 2024-07-10, paskelbta TAR 2024-07-12, i. k. 2024-12970

2_priedas pakeistas pagal nutarimą Nr. 575

Priedo pakeitimai:

Nr. [805](#), 2022-08-03, paskelbta TAR 2022-08-04, i. k. 2022-16719

Nr. [575](#), 2024-07-10, paskelbta TAR 2024-07-12, i. k. 2024-12970

3_priedas pakeistas pagal nutarimą Nr. 575

Priedo pakeitimai:

Nr. [805](#), 2022-08-03, paskelbta TAR 2022-08-04, i. k. 2022-16719

Nr. [575](#), 2024-07-10, paskelbta TAR 2024-07-12, i. k. 2024-12970

4_priedas pakeistas pagal nutarimą Nr. 805

Priedo pakeitimai:

Nr. [805](#), 2022-08-03, paskelbta TAR 2022-08-04, i. k. 2022-16719

6_priedas

Neteko galios nuo: 2024-07-13

Nr. [575](#), 2024-07-10, paskelbta TAR 2024-07-12, i. k. 2024-12970

7_priedas

Neteko galios nuo: 2024-07-13

Nr. [575](#), 2024-07-10, paskelbta TAR 2024-07-12, i. k. 2024-12970

9_priedas pakeistas pagal nutarimą Nr. 575

Priedo pakeitimai:

Nr. [805](#), 2022-08-03, paskelbta TAR 2022-08-04, i. k. 2022-16719

Nr. [575](#), 2024-07-10, paskelbta TAR 2024-07-12, i. k. 2024-12970

16 priedas pakeistas pagal nutarimą Nr. 575

Papildyta priedu:

Nr. [805](#), 2022-08-03, paskelbta TAR 2022-08-04, i. k. 2022-16719

Priedo pakeitimai:

Nr. [575](#), 2024-07-10, paskelbta TAR 2024-07-12, i. k. 2024-12970

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [805](#), 2022-08-03, paskelbta TAR 2022-08-04, i. k. 2022-16719

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. balandžio 17 d. nutarimo Nr. 371 „Dėl Nacionalinio oro taršos mažinimo plano patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [575](#), 2024-07-10, paskelbta TAR 2024-07-12, i. k. 2024-12970

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. balandžio 17 d. nutarimo Nr. 371 „Dėl Nacionalinio oro taršos mažinimo plano patvirtinimo“ pakeitimo